

KARHULAN HELLUNTAISEURAKUNTA
70 VUOTTA

Martti Lalu
21.10.1990

KARHULAN HELLUNTAISEURAKUNTA

70 VUOTTA

Ensi vuonna eli vuonna 1991 tulee kuluneeksi 80 vuotta helluntaiherätyksen tulosta Suomeen. Herätysliikkeiden aktiivinen ikä on tilastojen mukaan noin 50 vuotta. Näin ainakin tunnettu saarnaaja Veikko Manninen totesi herätysliikkeemme lähestyessä 50 vuoden ikää joskus vuonna 1960. Tällöin ei kuitenkaan ole otettu huomioon, että Pyhän Hengen tulta ei ihminen eikä aika pysty sammuttamaan. Jos se joskus näyttäisikin jollakin seudulla tai vaikkapa koko maassa hiipuvan ja palavan ikäänkuin säästöliekillä, niin jossain muualla se roihuaa sitäkin kirikkaammin. Ajatellaanpa vain herätysliikettämme maailmanlaajuisesti. Tällä hetkellä helluntaiherätys leviää nopeammin kuin mikään muu hengellinen liike ympäri maapallon, esim. Etelä-Amerikassa, Afrikassa, eri puolilla Aasiaa jne. Me täällä pohjolassa saatamme katsoa asioita usein aivan liian suppeasta perspektiivistä. Sitäpaitsi ns karismaattinen liikehdintä suurissakin kirkkokunnissa, varsinkin katolisen kirkon piirissä, edustaa usein helluntaiherätyksen tunnusmerkkejä

parhaimmillaan. Karhulan helluntaiseurakunta on Suomen vanhin elossaoleva helluntaiseurakunta. Kun Mimmi Tulimäki, tulisieluinainen evankelista, joskus vuoden 1915 tienoilla saapui Karhulaan ja alkoi hedelmällisen työn täällä, hän tuskin aavisti, että vielä 75 vuoden kuluttua täältä löytyisi nuorekas ja toimintatarmoinen seurakuntayksikkö, jonka tavoitteisiin kuuluu sekä oman paikkakunnan että kaukaisten lähetyskohteiden evankeliointi. Olkoon esimerkkinä vaikkapa viimekesäinen Kuninkaan kutsukampanja, jonka tarkoituksena oli saavuttaa jokainen karhulalainen. Tapahtuma sekä näkyi että kuului. Siitä puhuttiin ja se kiinnosti. Suuri telttatemppeleitä täyttyi viikon aikana lähes joka ilta. Nuorten ryhmä levitti sanomaa Vapahtajasta lauluin ja tödistyksin kaduilla, toreilla, tavarataloissa ja eri laitoksissa. Palaan Mimmi Tulimäkeen. Ennen hänen tuloaan Karhulaan oli täällä jo vapaakirkollisten ja Nuorten Naisten Kristillisen Yhdistyksen piirissä toimivien uskovien sydämissä uudistumisen ja suuremman voiman

kokemisen kaipausta. Maaperää oli muokattu rukouksin ja kyynelein. Siihen tilanteeseen oli helppo tulla ja julistaa Pyhän Hengen sytyttävästä tulesta ja muuttavasta voimasta. Todennäköisesti myös ensimmäisen maailmansodan ankeat tunnelmat olivat osaltaan auttamassa herätykselle otollisen maaperän luomista. Mimmi Tulimäen työn tuloksena syntyi Karhulaan 70 hengen seurakunta, joka järjestäytyi syksyllä 1920. Seurakunta toimi vireästi. Monet sen ajan tunnetut puhujat vierailivat täällä. Heistä mainittakoon esim. Puhakainen, Jäppinen, Paakkari, Lattu, Nuutinen ja Eino Heinonen. Kävipä itse Gerhard Smidtkin pitämässä Karhulassa kokouksia. Ja kuulijoita riitti.

Eino Heinosen kokouksissa kävi myös paljon nuorta väkeä, ja esim. oppikoululaisten keskuudessa oli melkoista herätystä. Karhulan Työväentalolla ja Sunilan Palokunnan talolla pidettiin monia suuria kokouksia, joista ei väkeä, väriä eikä kai ääntä ja värinääkään puuttunut. Hengen tulet paloivat voimakkaina paikkakunnalla.

Dokumenttien valossa näyttää toiminta seurakunnan alkuaikoina olleen varsin vilkasta. Sekä vanhat että nuoret paloivat Herran tules-

ta, ja noin parin kymmenen nuoren joukosta useat lähtivät evankeliumin työhön. Heihin kuuluivat mm saarnaajat William Uotinen, Sulo Salo ja Aamos Lehtinen sekä lähetyssaarnaaja Eeva Vuoristo, joka toimi kaksi ja puoli vuotta Kiinassa, kunnes menehtyi siellä vaikean sairauden murtamana. Muista sen ajan nuorista todistajista mainittakoon opettaja Aarne Vuoristo ja hänen vaimonsa Raakel Vuoristo, os Olander, joka piti myös pyhäkouluja ja toimi kuoronjohtajana. Kuoro kävi ahkeraan myös sairaalassa laulamassa. Edelleen tuttuja nimiä ovat vaaturimestari Arvi Tarkiainen ja hänen vaimonsa Salli, metsänhoitaja Taito Rautava ja hänen vaimonsa Ester. Erikoisen tunnetuksi tuli myöhemmin myös sisar Helena Eerola, joka tunnettiin voimallisena julistajana ja profeettana koko Kymenlaaksossa ja laajemmaltiinkin.

Seurakunta on eräänlainen uskovien koti ja koti tarvitsee katon ja seinät, ainakin täällä pohjolan pakkasissa. Aivan alkuaikoina seurakunta kokoontui kodeissa, mm vapaakirkollisen veljen, Johannes Lehtisen tuvassa. Syksyllä 1920, siis perustamisvuonna, saatiin kokousten pitopaikaksi ns Marttilan tupa. Jonkin ajan kulut-

tua kunnostettiin kokoushuoneeksi vaaturimestari Olanderin verstashuone, joka sai hauskan nimen "Kanakoppi". Liekö sieltä aika ajoin kuulunut pienoista kaakatusta ja kotkotusta kadulle asti? Vuonna 1924 valmistui Vesivallinkadun varrelle ns Vuoriston tupa, jossa seurakunta kokoontui peräti 37 vuotta. Vihdoin vuonna 1960 seurakunta sai oman, suuremman, ja pitkälti nykyajan vaatimuksia tyydyttävän 231-paikkaisen rukoushuoneen. Se rakennettiin pääasiassa talkoovoimin, urakoitsija Erkki Pajulan toimiessa työn johdossa. Vuonna 1980 tehtiin suurehko remontti, jossa varsinkin kokoussalin ilme muuttui ratkaisevasti, mm kuuluisat katto-orret hävisivät näkyvistä.

Karhulan helluntaiseurakunta on eräässä suhteessa ollut varsin omalaatuinen. Tavallisesti seurakunnassa, pienessäkin, on heti alkuun ollut kokopäivätoiminen työntekijä. Karhulassa ei vakinaista saarnaajaa tunnuttu tarvittavan, ei ainakaan lähes 30 vuoteen. Sanan julistuksesta vastasivat vieraillevien puhujien ohella lähinnä vanhimmistoveljet ja muut puhetaitoiset, joista mainittakoon mm Toivo Toivola, Atte Pulliainen,

K.Räsänen, Vihtori Nurminen ja Vihtori Vuoristo.

Vasta vuonna 1948 seurakunta katsoi tarpeelliseksi kutsua vakinaisen työntekijän, kotkalaisen Oiva K o r m u n, joka sitten palvelikin seurakuntaa pitkään eli yli 16 vuotta. Hänen toimikautenaan seurakunta voimistui niin, että se pystyi toimimaan tehokkaasti myös evankeliumin viemiseksi ulospäin paikkakunnalla ja sen ulkopuolellakin. Hänen aikanaan valmistui myös nykyinen rukoushuone. Varsinkin 1960-luvun alkupuoli oli erikoista nuorisoherätyksen aikaa.

Oiva Kormun jälkeen seurakuntaa palvelivat Raimo M ä n t t ä r i, n. 3 vuotta, Aulis L e h t o, samoin n. 3 vuotta, sitten Sulo S a l o, n. vuoden ajan ja hänen jälkeensä n. 8 vuoden ajan Esko R i i k o n e n, jonka toimikausi oli 60-luvun lopulla vallinneen laskukauden jälkeen tasaisen kasvun ja vakiintumisen aikaa. 1.9.1980 kutsuttiin työntekijäksi Reino K o m o n e n. Yhdessä nuorisotyöntekijöiden David S t e r l i n g i n ja Heikki K o r p i n kanssa toimien hän aloitti uuden 7 vuotta kestäneen kauden, jolloin seurakunnan eri toimintamuodot saivat uudenlaista ilmettä ja vilkkautta. 60-

vuotias seurakuntavanhus koki melkoisen nuortumisen, ei tietenkään ilman kasvukipuja. David ja Heikki toimivat myös koko maakunnan kouluevankelistoina, David yhtä jaksoisesti jopa 5 vuotta. Myöhemmin samassa tehtävässä toimi Esa V i h a v a i n e n, Karhulan poikia hänkin. Reino Komosen jälkeen varsinaisena työntekijänä toimi 2 vuotta Markku P e l l i n e n, joka tällä hetkellä on lähetyssaarnaajana Intiassa. Tämän vuoden (1990) elokuun alusta lähtien on Hannu R a j a l a ollut vastuussa seurakunnan saarnaajan tehtävistä.

Helluntaiseurakunnassa kaikkea toimintaa johtaa vanhimmistto, johon tällä hetkellä kuuluvat Sakari Hakala, Arvo Halonen, Martti Lalu, Martti Ollikainen ja Reijo Ollinen. Lukuisa on ollut seveljien joukko, joka 70 vuoden aikana on ollut seurakunnan johdossa. Säästän kuulijakuntaa pitkältä luettelolta. Viime vuosien nimistä voisi kuitenkin mainita Uuno Tujulan, joka pitkään oli myös rahastonhoitajana, Erkki Pajulan, jonka käsialaa tämä rukoushuone on, Leino Heinosen, Samuli Osolan ja Antero Ahlgrenin.

Kuorotoiminta on aina ollut hyvin näkyvä osa seurakunnan evan-

kelioimistyössä. Hengellinen laulu herkistää ja avaa sydämet Jumalan Sanalle. Kuoroa ovat aikanaan johtaneet Rakel Vuoristo, Hildur Pulliainen, Reino Hostikka, Antero Ahlgren ja nykyisin johtajana toimii Helena Ollikainen. Säestystehtävästä ovat vastuuta kantaneet ainakin seuraavat: Esteri Vuoristo, Annikki Miettinen, Heikki Korppi, Antero Ahlgren, Leena Osola ja viimeksi Rauni Laakso. Kuoron apuna on jonkin aikaa toiminut nuorten soitinryhmä, jonka on antanut pontta ja ryhtiä lauluesityksille. Vuosikymmeniä sitten oli seurakunnassa jopa mandoliiniorkesteri. Perinteitä siis on. Viime aikoina ovat myös lapsikuoro ja nuorisokuoro tuoneet raikasta vaihtelua musiikkielämään.

Seurakunnan näkyvä toiminta on keskittynyt suurelta osin kokouksiin, joista suurin osa pidetään tässä rukoushuoneessa. Viikoittain on yleensä ollut kokoustilaisuus sunnuntaisin, raamattutunti tiistaisin ja rukouskokous perjantaisin. Lisäksi on nuorten kokoukset joko perjantaisin tai lauantaisin, lapsille pyhäkoulu sunnuntaisin. Edelleen herätyskokouksia on pidetty eri kouluilla, varsinkin Karhulan koululla on aika ajoin suurempia tilaisuuksia. Kerran

kuussa on seurakunnan ehtoollisjuhla, jolloin koko seurakunta yleensä pyrkii olemaan läsnä. Toiminta on suhteellisen vilkasta ja väkeä tilaisuuksissa seurakunnan kokoon nähden melko runsaasti. Jumalan sanaa on pidetty tarjolla sekä omalle väelle että ulkopuolisille. Myös ovelta ovelle evankelointia ja hengellisen kirjallisuuden levittämistä on vuosien varrella harrastettu ajoittain hyvinkin ahkerasti. 3 vuoden ajan seurakunnalla oli oma paikallinen evankelistakin, Hilikka Mustonen, joka tällä hetkellä on lähetystyössä Itävallassa. Lasten ja nuorten toimintaan ovat tuoneet raikasta vaihtelua leirit talvisin ja varsinkin kesäisin. Helluntaiseurakuntien leirikeskuksen valmistuttua Musaloon on leirejä voitu pitää siellä lähes ihanteellisissa olosuhteissa. Jopa viikonloppuleirit ovat käyneet mahdollisiksi. Leirikeskuksesta on tietysti ollut iloa myös varttuneemmalle väelle erilaisten tapahtumien pitopaikkana.

Viime vuosikymmenen aikana on Karhulan Helluntaiseurakunta saanut kokea melkoisen "lähetysherätyksen". Seurakunnan ensimmäiset omat lähetit, Ari ja Kaarina Parviainen lapsineen, ovat toimineet Thaimaassa vuoden 1981 alusta. Tällä hetkellä

seurakunta vastaa myös yhdessä Taavetin ja Haminan helluntaiseurakuntien kanssa Markku ja Virve Pellisen kannatuksesta Intiassa ja lisäksi Kotkan ja Lappeenrannan seurakuntien kanssa Merisalosen perheen lähettämisestä Doulos-laivalle Singaporeen. Lisäksi seurakunnasta on kannattettu useitakin kansallisia lähettejä Thaimaassa. Edit Hieta-la on ollut yhden vuoden ajan lähetystyössä Itävallassa. Reino Komonen sanoi aikanaan, että "hän ei ole tyytyväinen ennenkuin puolet seurakunnan rahavaroista menee lähetystyöhön". Se tavoite ei liene tällä hetkellä kaukana. Kerran viikossa on seurakunnassa kokoontunut ns Lähetystalkooppiiri, jonka valmistamista tavaroista ja lahjoitetuista leivonnaisista saatu tuotto on ollut mittavaa luokkaa. Kerran kuussa on torilla pidetty myyjäiset. Piirin vetämisestä ja innostamisesta on vastannut Pirkko Taipale.

Karhulan Helluntaiseurakunta on ollut myös perustamassa ja osaltaan kannattamassa merimies- ja satamalähetystyötä, jota Pertti ja Mirja Merisalo ovat Kotkan seudulla tehneet 6 vuoden ajan. Lappeenrannan ja Kotkan helluntaiseurakunnat ovat olleet osakannattajina.

Vuodesta 1986 lähtien on seurakunnalla ollut Lähetyksen Kehitysavun kirpputori ensin Karhulassa Linja-autoasemalla ja myöhemmin Kotkan torin varrella. Raija ja Heino Impola ovat olleet sen hoitajina. Yhdessä Helsingin Saalemseurakunnan kanssa saimme olla myös lähettämässä Kaksi kalaa-nimistä lähetyslaivaa Ranskan Polynesiaan, jonne ylikonemestari Reino Sorvari seurakunnastamme oli sitä viemässä. Reino oli omalla ajallaan myös rakentanut laivan konehuoneen kaikkine laitteineen. Työtunteja tuskin laskee kukaan. Tällä hetkellä Kaksi kalaa-laiva toimii Cookin saarten alueella, kirjaimellisesti maailman äärillä.

Jonkin vuoden ajan olemme myös olleet tukemassa Kristus on vastaus-järjestön työtä Portugalissa ja viime keväästä lähtien Espanjassa. Simon ja Eija Desjardins Forssasta ovat meille rakkaita lähettejä. Eurooppa on lähetyksentä laidasta laitaan.

Myös Neuvostoliittoon päin olemme suunnanneet katseemme.

Venäjän kielisiä raamattuja ja muuta kirjallisuutta on mm. merimiestyön kautta ja yksityisestikin toimitettu itänaapuriimme. Krasnodarin seurakunta on ollut veljesseurakuntamme. - Kaiken kaikkiaan lähetystyö on seurakunnalle rakas. Haluamme tehdä voitavamme sen edistämiseksi ja koko maailman evankelioimiseksi. Ajan merkit viittaavat siihen, että työkausi ei liene enää kovin pitkä.

Tänään, seurakunnan juhliessa 70-vuotispäiväänsä, täyttää kiitollisuus seurakuntalaisten sydämet. Voimme todeta, että Jumala on ollut uskollinen. Hän on "nostanut, kantanut ja pelastanut". Hän on varjellut silmäteräänsä niin vaikeina aikoina kuin hyvinäkin päivinä. Lujasti Jumalan Sanan pohjalle ankkuroitunut, raamatullisen mallin mukaan ojentautuva seurakunta kestää ajan vaihtelut ja käy riemusaatossa kohti voittopalkintoa, jonka me saamme meidän Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä omiaan noutamaan.